

ΠΕΚΕΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Regional Center for Educational Planning of Western Greece

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ 21+

Ηλ. Δ/νση: dexiotites21@iep.edu.gr

Ιστοχώρος: <http://iep.edu.gr/el/psifiako-apothesis/skill-labs>

Ευφροσύνη Κωσταρά

Σ.Ε.Ε. ΠΕ02

Αδαμαντία Γκουρνέλου

Σ.Ε.Ε ΠΕ05

(με αξιοποίηση του υλικού επιμόρφωσης του ΙΕΠ)

ΙΕΠ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Εγκύκλιοι - ΦΕΚ

- **ΦΕΚ Β΄ 4676/11.10.2021** «Αξιολόγηση μαθητών/τριών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων».
- **ΦΕΚ Β΄ 3567/04-08-2021** (94236/ΓΔ4/29-07-2021 Υ.Α.) «Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων όλων των τύπων σχολικών μονάδων, Νηπιαγωγείων, Δημοτικών και Γυμνασίων».
- **ΦΕΚ 3782/13-08-2021** (94222/Δ2) «Αναθέσεις Εργαστηρίων Δεξιοτήτων».
- **ΦΕΚ 3791/ 13-08-2021** «Εργαστήρια Δεξιοτήτων στην **Πρωτοβάθμια** Εκπαίδευση».
- **103235/ΓΔ4/ 24-08-2021** έγγραφο Υ.ΠΑΙ.Θ. «**Οδηγίες** για την εφαρμογή των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων για το σχολικό έτος 2021-22».
- **ΦΕΚ 4037 Β΄ 02-09-2021** «**Ωρολόγιο Πρόγραμμα** των μαθημάτων του Γυμνασίου **Ε.Α.Ε.** και **ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ.** -Εργαστήρια Δεξιοτήτων στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση».
- **118650/ΓΔ4/22-09-2021** έγγραφο Υ.ΠΑΙ.Θ.: «Οδηγίες για την εφαρμογή της θεματικής “Εκπαιδευτική Ρομποτική” στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων για το σχολικό έτος 2021-22».
- **ΦΕΚ 2539 Β΄/24-06-2020:** «Εφαρμογή της πιλοτικής δράσης “Εργαστήρια Δεξιοτήτων” στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση».

Εργαστήρια Δεξιοτήτων

Σκοποί και στόχοι

- Τα **Εργαστήρια Δεξιοτήτων** αποτελούν καινοτόμο, δυναμική, διδακτική, εκπαιδευτική δράση, η οποία συνίσταται στην προσθήκη νέων Θεματικών Ενοτήτων, με εστίαση στις δεξιότητες, στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου, του Δημοτικού και του Γυμνασίου, αξιοποιώντας σύγχρονες και καινοτόμες μεθόδους μάθησης.
- **Βασική αρχή** των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων είναι να συνδυάζουν το γνωστικό πεδίο των Προγραμμάτων Σπουδών με την ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων των μαθητών/τριών με σκοπό τη διάπλάσή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες.
- **Σκοπός** των «Εργαστηρίων δεξιοτήτων» είναι η ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στις μαθήτριες και στους μαθητές.
- Στους **επιμέρους στόχους** των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων είναι η μάθηση μέσω ομαδοσυνεργατικής, δημιουργικής και κριτικά αναστοχαζόμενης διδακτικής μεθοδολογίας, η ενίσχυση των δεξιοτήτων ζωής, διαμεσολάβησης και υπευθυνότητας, η ενίσχυση των δεξιοτήτων ψηφιακής μάθησης, τεχνολογίας και προγραμματιστικής σκέψης.

Φιλοσοφία της Δράσης

- ❖ Εισαγωγή διαδικασιών “εκ των κάτω προς τα άνω” (bottom up)
- ❖ Οικοδόμηση Προγράμματος Σπουδών **ανά τάξη** και **σχολική μονάδα**
- ❖ Ενίσχυση **καινοτόμων** παιδαγωγικών **μεθοδολογιών** (διερευνητική μάθηση, συμμετοχική ανακάλυψη, αναστοχαστικές πρακτικές κ.ά.)
- ❖ Σχηματισμός «**πλατφόρμας**» ανοικτών διαδικασιών, ως **δεξαμενής καλών πρακτικών**
- ❖ Δημιουργία **κοινοτήτων μάθησης**

Κύκλοι Δεξιοτήτων

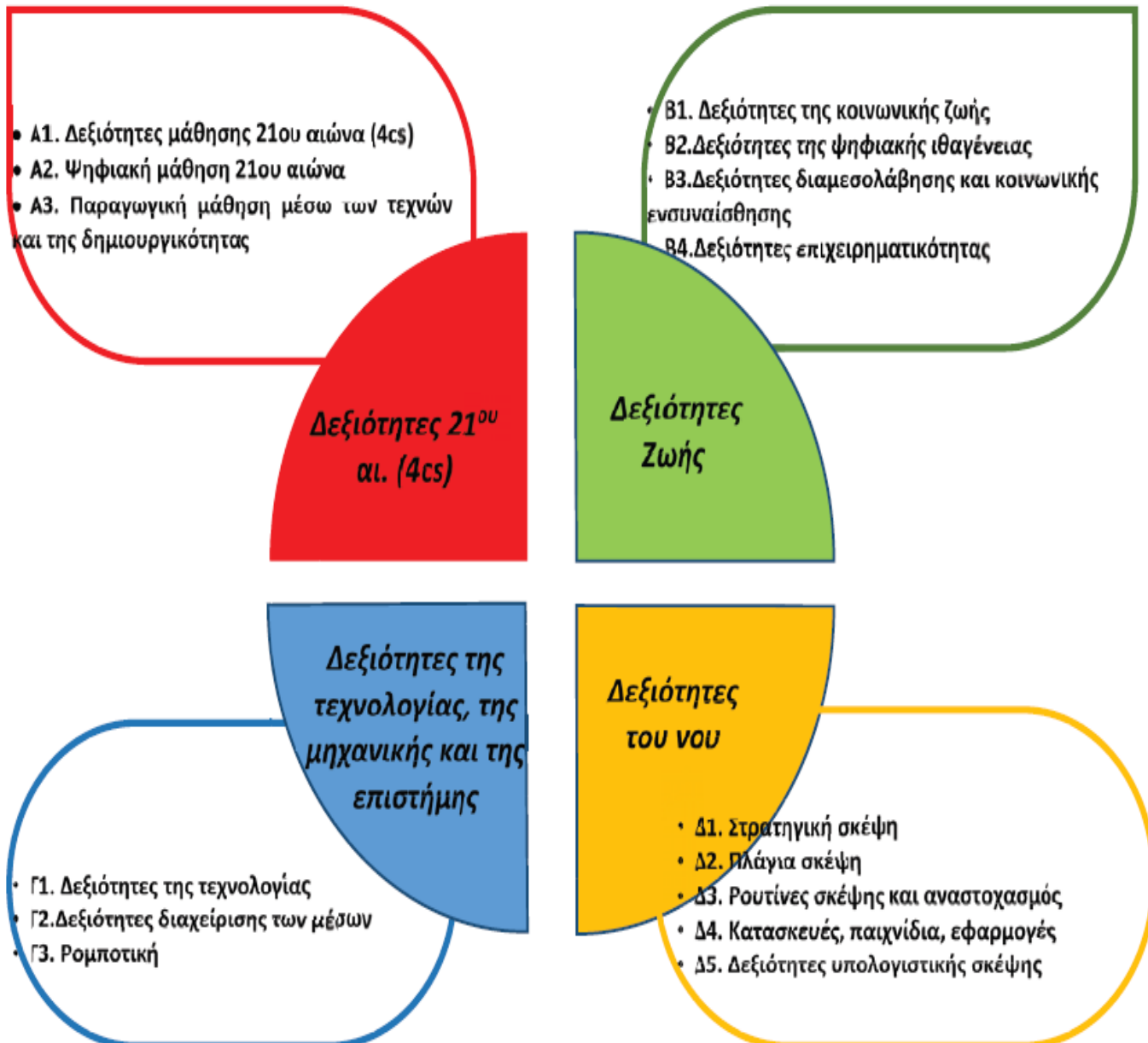
Η **στοχοθεσία** των **Προγραμμάτων** των **Εργαστηρίων Δεξιοτήτων** έχει προσδιοριστεί βάσει των λεγόμενων «Δεξιοτήτων του 21ου αιώνα»:

- ✓ δεξιότητες της ζωής (life skills),
- ✓ ήπιες δεξιότητες (soft skills) και
- ✓ δεξιότητες τεχνολογίας και επιστήμης.

Ενδεικτικά, οι σύγχρονες δεξιότητες περιλαμβάνουν:

- ❖ την κριτική σκέψη,
- ❖ τη δημιουργικότητα,
- ❖ τη συνεργασία,
- ❖ την επικοινωνία,
- ❖ την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα,
- ❖ την πρωτοβουλία,
- ❖ την οργανωτική ικανότητα,
- ❖ την ενσυναίσθηση και τις κοινωνικές δεξιότητες,
- ❖ την επίλυση προβλημάτων,
- ❖ τον ψηφιακό και τεχνολογικό γραμματισμό.

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων

Τέσσερις κύκλοι δεξιοτήτων

A. Δεξιότητες 21ου αιώνα (4cs)

Στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, οι στοχοθετημένες δεξιότητες ομαδοποιούνται και καλλιεργούνται σε τέσσερις κύκλους στοχοθεσίας ως εξής:

- **A1. Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα (4cs):**

Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα.

- **A2. Ψηφιακή μάθηση 21ου αιώνα (4cs σε ψηφιακό περιβάλλον):**

Ψηφιακή επικοινωνία, Ψηφιακή συνεργασία, Ψηφιακή δημιουργικότητα, Ψηφιακή κριτική σκέψη, Συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας και συνεργασίας.

- **A3. Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας.**

B. Δεξιότητες ζωής

- **B1. Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής:** Αυτομέριμνα, Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Πολιτειότητα, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα.
- **B2. Δεξιότητες της ψηφιακής ιθαγένειας:** Ευχέρεια στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, Ψηφιακή πολιτειότητα, Ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο, Προστασία από εξαρτητικές συμπεριφορές στις τεχνολογίες, ανθεκτικότητα.
- **B3. Δεξιότητες διαμεσολάβησης και κοινωνικής ενσυναίσθησης:** Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Διαμεσολάβηση, Επίλυση συγκρούσεων, Πολιτειότητα.
- **B4. Δεξιότητες επιχειρηματικότητας:** Πρωτοβουλία, Οργανωτική ικανότητα, Προγραμματισμός, Παραγωγικότητα, Αποτελεσματικότητα.

Γ. Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης

- **Γ1. Δεξιότητες της τεχνολογίας:** Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων, Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών
- **Γ2. Δεξιότητες διαχείρισης των Μέσων:** Πληροφορικός γραμματισμός, Ψηφιακός γραμματισμός, Τεχνολογικός γραμματισμός, Γραμματισμός στα μέσα, Ασφάλεια στο διαδίκτυο
- **Γ3. Ρομποτική:** Δεξιότητες μοντελισμού και προσομοίωσης, Επιστημονική/ υπολογιστική σκέψη

Δ. Δεξιότητες του νου

- **Δ1. Στρατηγική Σκέψη:**
Οργανωσιακή σκέψη, Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυση προβλημάτων.
- **Δ2. Πλάγια σκέψη:**
Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη.
- **Δ3. Ρουτίνες σκέψης και αναστοχασμός.**
- **Δ4. Κατασκευές, παιχνίδια, εφαρμογές.**
- **Δ5. Δεξιότητες υπολογιστικής σκέψης:**
Επιστημονική/ υπολογιστική σκέψη διαμεσολάβηση.

Θέση στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα

☐ Νηπιαγωγείο

Υλοποίηση κατά την **πρωινή λειτουργία** στις διδακτικές ώρες που ορίζονται για τις «Οργανωμένες Δραστηριότητες και διερευνήσεις» (ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ): **3 διδακτικές ώρες**, κατανεμημένες σε **2-3 φορές** την εβδομάδα.

☐ Δημοτικό

6 θέσια: Α΄, Β΄ τάξη: **3 ώρες**, Γ΄, Δ΄ τάξη : **2 ώρες**, Ε΄, Στ΄ τάξη : **1 ώρα**
Για τα υπόλοιπα 5/θέσια, 4/θέσια προβλέπονται συνδιδασκαλίες
(βλ. αναλυτικά ΦΕΚ 2539 Β΄/24-06-2020)

☐ Γυμνάσιο (Ημερήσιο και Εσπερινό)

1 ώρα την εβδομάδα σε όλες τις τάξεις

Αναθέσεις

- α) Στο **Νηπιαγωγείο** οργανώνουν, συντονίζουν, διδάσκουν οι Νηπιαγωγοί (**ΠΕ60**).
- β) Στο **Δημοτικό** οργανώνουν, συντονίζουν, διδάσκουν με προτεραιότητα οι Δάσκαλοι (**ΠΕ70**) και **ακολουθώς** όλες οι **ειδικότητες** που υπηρετούν στη σχολική μονάδα.
- γ) Στο **Γυμνάσιο** οργανώνουν, συντονίζουν, διδάσκουν οι **ειδικότητες** ως εξής:
- **Α' Ανάθεση:** ΠΕ08 (ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ) ΠΕ11 (ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ) ΠΕ78 (ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ) ΠΕ79 (ΜΟΥΣΙΚΗΣ) ΠΕ80 (ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ) ΠΕ81 (ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ), ΠΕ82 (ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ), ΠΕ83 (ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ), ΠΕ84 (ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ), ΠΕ85 (ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ), ΠΕ88 (ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ) ΠΕ86 (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ) ΠΕ89 (ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ) ΠΕ91 (ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ)
 - **Β' Ανάθεση:** Όλες οι άλλες ειδικότητες
 - Ειδικά για την **Γ' Γυμνασίου** και την Θεματική Ενότητα «Δημιουργώ και Καινοτομώ» στο ΦΕΚ Β_3782_13-08-2021 (Αναθέσεις Εργαστηρίων Δεξιοτήτων στο Γυμνάσιο) αναφέρεται η σειρά προτεραιότητας για τον **Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό** που ανατίθεται σε όλες/όλους τους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στην οικεία σχολική μονάδα.

Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα

Επισημάνσεις:

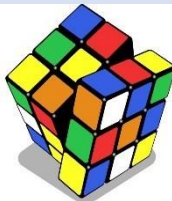
- Θα πρέπει να γίνουν θεματικές και από τις 4 θεματικές ενότητες από κάθε εκπαιδευτικό (δίμηνη εφαρμογή για κάθε θεματική ενότητα).
- Τη σειρά την καθορίζουν οι αναλαμβάνοντες εκπαιδευτικοί σε συνεργασία μεταξύ τους.
- Ένα δίμηνο για κάθε Θεματική Ενότητα (κάθε κύκλος περιλαμβάνει 5-7 εργαστήρια δεξιοτήτων)

1^η Θεματική Ενότητα: 12 Οκτωβρίου – 27 Νοεμβρίου

2^η Θεματική Ενότητα : 30 Νοεμβρίου – 5 Φεβρουαρίου.

3^η Θεματική Ενότητα : 8 Φεβρουαρίου – 26 Μαρτίου.

4^η Θεματική Ενότητα : 29 Μαρτίου – Λήξη μαθημάτων.

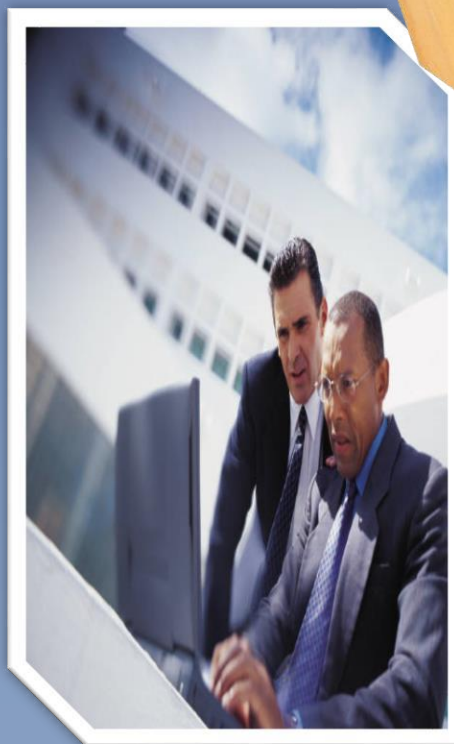

Οι 4 Θεματικές Ενότητες

❖ Έχουν προκύψει από τους Παγκόσμιους Δείκτες Αειφόρου Ανάπτυξης

1. Ζω καλύτερα - Ευ ζην

2. Φροντίζω το Περιβάλλον

3. Ενδιαφέρομαι

και ενεργώ

4. Δημιουργώ και Καινοτομώ

Πλατφόρμα 21+: Εργαστήρια Δεξιοτήτων

Αρχική > Δράσεις > Πλατφόρμα 21+: Εργαστήρια Δεξιοτήτων

Κατηγορίες Δράσεων:

Πλατφόρμα 21+: Εργαστήρια Δεξιοτήτων

2

Η Πλατφόρμα 21+ και η Πιλοτική Εφαρμογή των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων

Αναζήτηση δράσεων

Μεταβείτε

Θεματικός Άξονας: Ζω καλύτερα – Ευ Ζην

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

1. Διατροφή
2. Ψυχική Υγεία
3. Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση
4. Αποψήμινα, Αλκοόλ και Τηράληψη, Υδρική ισορροπία
5. Πρόληψη από εξαρτήσεις.

Πρόσβαση

Θεματικός Άξονας: Φροντίζω το Περιβάλλον

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

1. Οικολογική συνείδηση
2. Κλιματική Αλλαγή
3. Πρόληψη και Προστασία από τις Φυσικές Καταστροφές;
4. Παγκόσμια Φυσική Κληρονομιά και Αειφορία
5. Πολιτιστική Κληρονομιά

Πρόσβαση

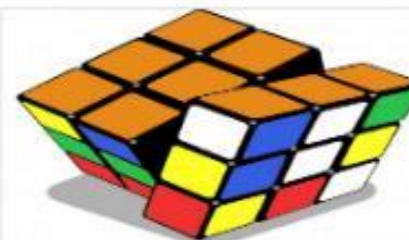

Θεματικός Άξονας: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

1. Ανθρώπινα δικαιώματα και συμπεριληψη
2. Εθελοντισμός
3. Δλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα.

Πρόσβαση

Θεματικός Άξονας: Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

1. Δημιουργώ, καινοτομώ, καινοτομώ
2. STEAM / STGAM
3. Ρομποτική
4. Επικρισηματικότητα
5. Νέες Τεχνολογίες
6. Γνώριμα με επαγγέλματα.

Πρόσβαση

Επικοινωνήστε μαζί μας

ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ 21+: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

<http://www.iep.edu.gr/ei/psifiako-aphothetirio/skill-labs>

dexiotites21@iep.edu.gr

Οι 4 Θεματικές Ενότητες

1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή - Αυτομέριμνα, Οδική Ασφάλεια
2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη
3. Γνωρίζω το σώμα μου- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

**Ζω καλύτερα –
Ευ Ζην**

1. Οικολογία - Παγκόσμια και Τοπική Φυσική Κληρονομιά
2. Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική Προστασία
3. Παγκόσμια & Τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά

**Φροντίζω το
Περιβάλλον**

**Ενδιαφέρομαι και
Ενεργώ - Κοινωνική
Συναίσθηση &
Ευθύνη**

1. Ανθρώπινα Δικαιώματα
2. Εθελοντισμός - Διαμεσολάβηση
3. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, Διαφορετικότητα

**Δημιουργώ &
Καινοτομώ -
Δημιουργική
Σκέψη &
Πρωτοβουλία**

- 1 STEM/Εκπαιδευτική Ρομποτική
2. Επιχειρηματικότητα - Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με Επαγγέλματα

Eu ζην

Ζω καλύτερα – Ευ Ζην

(Μαθήματα ζωής και αγωγής της υγείας)

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

- Διατροφή
- Ψυχική Υγεία
- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση
- Αυτομέριμνα
- Ασφάλεια και Πρόληψη
- Οδική ασφάλεια
- Πρόληψη από εξαρτήσεις

Υγιεινή διατροφή

Ευεξία & αθλητισμός

Πρόληψη από εξαρτήσεις

Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση

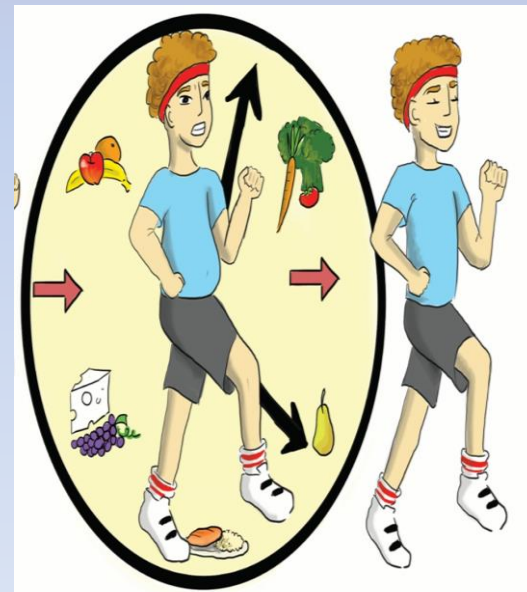
Ψυχική υγεία

Ελληνικός
Ερυθρός Σταυρός

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ/ ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

Υγιεινή Διατροφή

ΙΕΠ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

*Ευ ζην &
Ασφάλεια*

στα σπορ

στο δρόμο

Πολιτική προστασία
Φυσικές καταστροφές

στο διαδίκτυο

στο σπίτι
στο σχολείο

Κλιματική αλλαγή

Επαναπροσδιορισμός της σχέσης
μας με τα ζώα

Φυσικές καταστροφές
Προστασία
Ευθύνη
διάσωση

Παγκόσμια και τοπική
κληρονομιά
αιεφορία

Φροντίζω το Περιβάλλον – Περιβάλλον

(Άναψε πράσινο για τον πλανήτη)

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

- Οικολογική Συνείδηση
- Κλιματική Αλλαγή
- Πρόληψη και Προστασία από τις Φυσικές Καταστροφές
- Παγκόσμια Φυσική Κληρονομιά και Αειφορία
- Πολιτιστική κληρονομιά Παγκόσμια Φυσική Κληρονομιά και Αειφορία Πολιτιστική κληρονομιά

Ενδιαφέρονται και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη

(Κάνε πράξη τη συνεργασία και την προσφορά)

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

- Ανθρώπινα δικαιώματα και συμπεριληψη
- Εθελοντισμός
- Αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα

εθελοντισμός

ανθρώπινα δικαιώματα &
αξιοπρέπεια

δημοκρατική κουλτούρα
συμπερίληψη

σεβασμός στο
διαφορετικό

Σχολικός
επαγγελματικός
προσανατολισμός

**Νέα
επαγγέλματα**

Δημιουργώ και Καινοτομώ - Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία

(Χτίσε νέες ιδέες, δώσε νέες λύσεις)

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

- Δημιουργώ, καινοτομώ, επιχειρώ
- STEM/ STEAM
- Ρομποτική
- Επιχειρηματικότητα
- Νέες Τεχνολογίες Γνωριμία με επαγγέλματα

ΙΕΠ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τεχνολογία & επιχειρηματικότητα

ρομποτική- αυτοματισμός

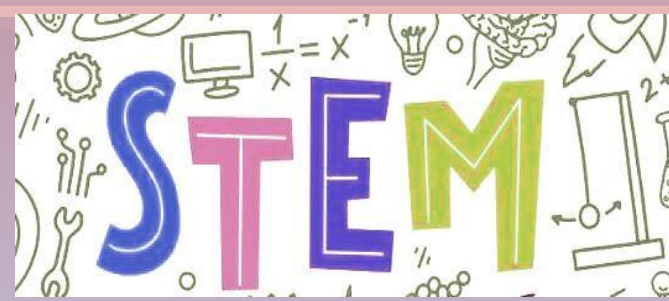
εικονική επιχείρηση-
νεανική επιχειρηματικότητα

Ανοικτά ψηφιακά περιβάλλοντα/
open sources

Τεχνολογία της
επικοινωνίας & της τέχνης

Παιχνίδι, κατασκευές

Υποθεματική: STE(A)M

- Ένταξη STEM δραστηριοτήτων στο σχέδιο δράσης του σχολείου
- Γιατί επιλογή δραστηριοτήτων STE(A)M;
 - Η μαθησιακή διαδικασία στο πλαίσιο της STEM εκπαίδευσης ευνοεί την **επικοινωνία, συνεργασία, αλληλεπίδραση**.
 - Η **αποτελεσματικότητά** της έχει καταγραφεί σε μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών ερευνών.
 - Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δραστηριοτήτων σχετίζονται με **πραγματικά προβλήματα** και επιτρέπει στους μαθητές να πετύχουν **άμεσα** τους **στόχους** τους, με τη **δοκιμή** και την **εφαρμογή** των λύσεων που θα προτείνουν και **όχι να προσδοκούν αφηρημένα και μελλοντικά αποτελέσματα**.

Υλικό για την ενότητα STEM

(118650/ΓΔ4/22-09-2021 έγγραφο Υ.ΠΑΙ.Θ.)

- ❑ Κατά την υλοποίηση της συγκεκριμένης ενότητας **προτείνονται συγκεκριμένες εφαρμογές**, άμεσα υλοποιήσιμες με τη **χρήση απλού εκπαιδευτικού υλικού** (**υλικά για κατασκευές**, unplugged δραστηριότητες προγραμματισμού, ανοικτοί και ελεύθεροι ψηφιακοί πόροι) στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής:

α. Προγράμματα στην πλατφόρμα της επιμόρφωσης με τον τίτλο

«Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων»

(<http://www.iep.edu.gr/el/ekpaideutiko-yliko/1432-programmata-kalliergeias-deksiotiton>)

β. Προγράμματα και Εφαρμογές που δοκιμάστηκαν κατά την πιλοτική

εφαρμογή: <http://www.iep.edu.gr/el/ekpaideutiko-yliko/1433-platforma-21-ergastiria-deksiotitonprogrammata-efarmoges-ergastirion-apo-tin-pilotiki-efarmogi>.

- ❑ Οι παραπάνω πλατφόρμες των προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού **ενημερώνονται** συνεχώς και είναι άμεσα προσβάσιμες από τη σελίδα του ΙΕΠ:

<http://www.iep.edu.gr/el/psifiako-apo-thetirio/skill-labs>

και το μενού ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

<http://www.iep.edu.gr/el/ekpaideutiko-yliko>

Επιμόρφωση εκπαιδευτικών

2020-21

A1 φάση: Επιμόρφωση 140 πολλαπλασιαστών (28/08 – 04/09/2020)

A2 φάση: Επιμόρφωση 2553 εκπαιδευτικών πιλοτικών σχολείων (07/09 – 05/10/2020)

2021-22

1η Επιμορφωτική Περίοδος (22-6-2021 έως 23-8-2021): ολοκλήρωσαν με επιτυχία 31.550 εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων Νηπιαγωγείου – Δημοτικού – Γυμνασίου.

2η Επιμορφωτική Περίοδος (15-9-2021 έως 24-10-2021)

Στόχος:

❖ διευκόλυνση των εργασιών της υλοποίησης των ΕΔ ως προς τις βασικές ενέργειες των εκπαιδευτικών (προγραμματισμός εργαστηρίων - κατάρτιση των Σχεδίων Δράσης)

❖ ενημέρωση και εξοικείωση των εκπαιδευτικών ως προς:

- το περιεχόμενο της **μεθοδολογίας** των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων
- τις **τέσσερις θεματικές ενότητες** των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων
- τα **τέσσερα είδη δεξιοτήτων**, στην ανάπτυξη των οποίων αποβλέπουν τα ΕΔ
- τη δομή, το περιεχόμενο και τη χρήση της **Πλατφόρμας 21+ (moodle)**
- το **Πλαίσιο Ανοικτών Προγραμμάτων** υλοποίησης της δράσης

1^ο βήμα: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ για τη διαμόρφωση του Σχεδίου Δράσης του σχολείου

1. **Περιήγηση** και μελέτη του υλικού της **Πλατφόρμας 21+**
2. **Διερεύνηση αναγκών και επιθυμιών** των μαθητών/τριών και ευρύτερα της σχολικής μονάδας.
3. **Συνεργασία** με τους/τις εκπαιδευτικούς των άλλων τμημάτων της ίδιας τάξης για την επιλογή θεμάτων.
4. **Συγκρότηση** (προαιρετικά) **ομάδας εκπαιδευτικών** που θα αναλάβει να μελετήσει το θέμα σε βάθος (π.χ. ανάλυση αναγκών της σχολικής μονάδας, στόχων, οράματος) και να εισηγηθεί στην **ειδική συνεδρίαση** του Συλλόγου για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων.

2^ο Βήμα: Συνεδρίαση Συλλόγου Διδασκόντων (1/2)

1. Συνεδρίαση του Συλλόγου διδασκόντων (έως **30 Σεπτεμβρίου** εκάστου έτους), στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού της σχολικής μονάδας.
2. Καταγραφή και ιεράρχηση των ισχυρών, των αδύναμων σημείων της σχολικής μονάδας, των ευκαιριών και των απειλών (**SWOT Analysis**).
3. Συμφωνείται ο βασικός προσανατολισμός του **ετήσιου Σχεδίου Δράσης** και το **όραμα** του σχολείου ως προς τις δεξιότητες που θα αναπτυχθούν.
2. Συμφωνούνται οι επιμέρους **στόχοι** της σχολικής μονάδας για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων.
3. Συζητούνται οι **προτάσεις** των εκπαιδευτικών για τα **Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων (Εργαστήρια)** ανά θεματική ενότητα
→ **σύνδεση οράματος - αναγκών μαθητών/τριών**.
4. Ορίζονται οι **υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί** ανά τμήμα, οι οποίοι θα υλοποιήσουν το ετήσιο Σχέδιο Δράσης σε κάθε τμήμα.

2^ο Βήμα: Συνεδρίαση Συλλόγου Διδασκόντων (2/2)

5. Αποφασίζονται οι **συνεργασίες** που θα αναζητηθούν - στο τέλος κάθε θεματικής ενότητας μπορεί να επαναπροσδιορίζονται, να ενδυναμώνονται κ.λπ.
6. Καταγράφεται ο **αρχικός προγραμματισμός** των δράσεων δημοσιοποίησης και διάχυσης των παραγόμενων των ΕΔ.
7. Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει υποχρεωτικά την υλοποίηση και των **τεσσάρων (4) Θεματικών Ενοτήτων** και δύναται να εμπεριέχει από **20 ως 28 Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων**, δηλαδή **5 έως 7 εβδομάδες ανά Θεματική Ενότητα**.
8. Συντάσσεται **πρακτικό** του Συλλόγου Διδασκόντων με το αρχικό σχέδιο δράσης, αντίγραφο του οποίου κοινοποιείται στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

S
δυνατά
σημεία-
strengths

W
αδυναμίες
weaknesses

εσωτερικό
περιβάλλον

O
ευκαιρίες-
opportunities

T
απειλές-
threatens

εξωτερικό
περιβάλλον

SWOT ανάλυση

Παραδείγματα κριτηρίων στην ανάλυση SWOT και ενδεικτικός βοηθητικός πίνακας

<p><u>Παραδείγματα κριτηρίων</u> Πλεονεκτήματα Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά Ποιοτικά χαρακτηριστικά Πόροι Ανθρώπινο δυναμικό Ηγεσία Εμπειρία Τοποθεσία Δημογραφικά/κοινωνικά χαρακτηριστικά μαθητών Ποιοτικά χαρακτηριστικά Εφαρμογή καινοτομιών Αποτελέσματα Υλικοτεχνική υποδομή Ανάπτυξη συνεργασιών</p>	<p>Πλεονεκτήματα Strenghts</p>	<p>Αδυναμίες Weaknesses</p>	<p><u>Παραδείγματα κριτηρίων</u> Μειονεκτήματα Τι μπορεί να βελτιωθεί; Τι πραγματοποιείται λάθος; Τι πρέπει να αποφεύγεται; Βαθμός ταύτισης με σχολείο Ηγεσία Δέσμευση εκπαιδευτικών Πόροι Εμπειρία Τοποθεσία Δημογραφικά/κοινωνικά χαρακτηριστικά μαθητών Υλικοτεχνική υποδομή</p>
<p><u>Παραδείγματα κριτηρίων</u> Ποιες καλές ευκαιρίες υπάρχουν για τον οργανισμό; Ποιες είναι οι ενδιαφέρουσες τάσεις που υπάρχουν; Πολύτιμες ευκαιρίες από: ✓ Αλλαγές στην τεχνολογία σε μικρή και μεγάλη κλίμακα. ✓ Αλλαγές στην κυβερνητική πολιτική ✓ Αλλαγές σε κοινωνικό επίπεδο, δημογραφικό επίπεδο και επίπεδο τρόπου ζωής. ✓ Τοπικά γεγονότα.</p>	<p>Ευκαιρίες Opportunities</p>	<p>Απειλές Threats</p>	<p><u>Παραδείγματα κριτηρίων</u> Εμπόδια Αλλαγές προδιαγραφών εργασίας Κυβερνητική πολιτική Νομοθεσία Αλλαγές στο περιβάλλον/ στην περιοχή Κινητικότητα εκπαιδευτικών</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αυτά είναι τα δυνατά μας σημεία... ✓ Για αυτά είμαστε υπερήφανοι... ✓ Επάνω εδώ μπορούμε να χτίσουμε... ✓ Αυτό πρέπει να συνεχίσουμε να το φροντίζουμε... 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αυτό δεν πάει καλά... ✓ Εκεί έχουμε προβλήματα, ελλείψεις ... ✓ Αυτό μας ενοχλεί ... ✓ Για αυτό πρέπει να προβλέψουμε βελτιώσεις 	
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αυτές είναι οι δυνατότητές μας... ✓ Αυτά θέλουμε να τα χρησιμοποιήσουμε... ✓ Εκεί αξίζει να επενδύσουμε... ✓ Αυτό πρέπει να το αναπτύξουμε ... 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Εκεί πρέπει να είμαστε προσεκτικοί ... ✓ Εδώ κρύβονται κίνδυνοι... ✓ Για αυτό πρέπει να προνοήσουμε... ✓ Για αυτό πρέπει να σκεφτούμε λύσεις, να πάρουμε προφυλακτικά μέτρα... 	

Πλεονεκτήματα / Strengths

- ✓ Γεωγραφική θέση
- ✓ Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα
- ✓ Καλή φήμη
- ✓ Έμπειρο και καταρτισμένο προσωπικό
- ✓ Υποστηρικτικός διευθυντής
- ✓ Ελκυστικές και σύγχρονες εγκαταστάσεις

Αδυναμίες / Weaknesses

- ✓ Μη επαρκής αριθμός εκπαιδευτικών
- ✓ Μεγάλος αριθμός μαθητών ανά τάξη
- ✓ Σχέσεις με γονείς
- ✓ Ανομοιογενείς τάξεις – δυσκολία ένταξης
- ✓ Έλλειψη αίθουσας ενισχυτικής διδασκαλίας

Ευκαιρίες / Opportunities

- ✓ Μέσα συγκοινωνίας
- ✓ Ενσωμάτωση τεχνολογίας στα σχολεία
- ✓ Συνεργασία με γειτονικά σχολεία
- ✓ Συμμετοχή σε προγράμματα Υπουργείου Παιδείας

Απειλές / Threats

- ✓ Ανέγερση καφενείου πλησίον του σχολείου
- ✓ Αύξηση παραβατικότητας στα σχολεία
- ✓ Προβληματικές οικογενειακές καταστάσεις
- ✓ Συχνή μετακίνηση προσωπικού
- ✓ Δυσαναλογία διδακτέας ύλης και χρόνου διδασκαλίας
- ✓ Μειωμένη χρηματοδότηση

Παράδειγμα από
σχολείο που συμμετείχε
στο πρόγραμμα

«Μαθαίνουμε παρέα»
του Ιδρύματος Ι. Λάτση

Διαθέσιμο στο

<http://dipe.ira.sch.gr>

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ-

.....
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ

Σχολική μονάδα

Αριθμός τμημάτων

Αριθμός μαθητών/μαθητριών
σχολικής μονάδας

Αριθμός εκπαιδευτικών
σχολικής μονάδας

Αριθμός εκπαιδευτικών που
συμμετέχουν στα Εργαστήρια
δεξιοτήτων

Το όραμά μας

Στόχοι της σχολικής μονάδας
σε σχέση με τις τοπικές και
ενδοσχολικές ανάγκες

Αναφέρουμε

A) τις δεξιότητες που πρόκειται να καλλιεργηθούν

B) τους στόχους που καλλιεργούνται ως προς το θέμα

Γ) τους στόχους που επιπροσθέτως θέτουμε ή σε αναφορά
με το πρόγραμμα σπουδών των γνωστικών αντικειμένων
(προαιρετικά)

Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Περιγράφουμε αδρά τις αποφάσεις του συλλόγου διδασκόντων

ως προς τη Θεματική
Ενότητα

Ζω καλύτερα- Ευ ζην

ως προς τη Θεματική
Ενότητα

Φροντίζω το Περιβάλλον

ως προς τη Θεματική
Ενότητα

Ενδιαφέρομαι και
Ενεργώ- Κοινωνική
Συναίσθηση και Ευθύνη

ως προς τη Θεματική
Ενότητα

Δημιουργώ και
Καινοτομώ- Δημιουργική
Σκέψη και Πρωτοβουλία

Αναμενόμενο όφελος ως προς το σχολικό κλίμα	
Ειδικότερα οφέλη	
Αναμενόμενο αντίκτυπο για την ανάπτυξη της σχολικής κοινότητας	
Αντίκτυπο στην τοπική κοινότητα	
Προσαρμογές για τη συμμετοχή και την ένταξη όλων των μαθητών	Αναφέρονται οι πιο ενδεικτικές αν δεν έχουν αναφερθεί νωρίτερα
Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το σχέδιο δράσης	
Τελικά προϊόντα (ενδεικτικά) των εργαστηρίων που υλοποιήθηκαν	
Εκπαιδευτικό υλικό και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν εκτός της Πλατφόρμας των Εργαστήρια Δεξιοτήτων του ΙΕΠ.	

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Αποτίμηση 1^{ης} θεματικής ενότητας

Με αναφορά σε θετικά, δυσκολίες, εμπόδια και πώς πιθανόν ξεπεράστηκαν, προσαρμογές (100 λέξεις)

Αποτίμηση 2^{ης} θεματικής ενότητας

Με αναφορά σε θετικά, δυσκολίες, εμπόδια και πώς πιθανόν ξεπεράστηκαν, προσαρμογές (100 λέξεις)

Αποτίμηση 3^{ης} θεματικής ενότητας

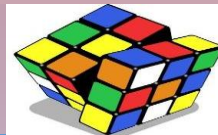

Με αναφορά σε θετικά, δυσκολίες, εμπόδια και πώς πιθανόν ξεπεράστηκαν, προσαρμογές (100 λέξεις)

Αποτίμηση 4^{ης} θεματικής ενότητας

Με αναφορά σε θετικά, δυσκολίες, εμπόδια και πώς πιθανόν ξεπεράστηκαν, προσαρμογές (100 λέξεις)

Οφέλη συνολικά από την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης (σε συνάφεια με την αρχική ανάλυση αναγκών)

ως προς το σχολικό κλίμα γενικά

ως προς τη ανάπτυξη της σχολικής
κοινότητας (μαθητές, γονείς,
εκπαιδευτικοί)

ως προς την τοπική
κοινότητα

Δυσκολίες – Εμπόδια κατά την υλοποίηση της εφαρμογής του προγράμματος

Δυσκολίες και εμπόδια, σύντομη
περιγραφή (ξεπεράστηκαν / ήταν
ανυπέρβλητα)

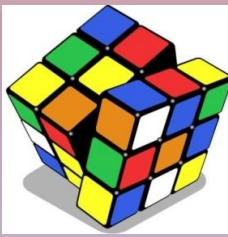
Προτάσεις

Στη μορφή λίστας (150 λέξεις)

-
-
-

Θεματικές ανά τάξη

	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ						ΓΥΜΝΑΣΙΟ		
		A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	A	B	Γ
1. ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ – ΕΥ ΖΗΝ										
1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή- Αυτομέριμνα, Οδική Ασφάλεια	X	X			X			X		
2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη			X			X				X-ΣΕΠ
3. Γνωρίζω το σώμα μου- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση				X			X		X	
2. ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ										
1. Οικολογία - Παγκόσμια και τοπική Φυσική κληρονομιά	X	X			X			X		
2. Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική προστασία			X			X			X	
3. Παγκόσμια και τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά				X			X			X-ΣΕΠ
3. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη										
1. Ανθρώπινα δικαιώματα	X	X			X			X		
2. Εθελοντισμός διαμεσολάβηση			X			X			X	
3. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα				X			X			X-ΣΕΠ
4. ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ - Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία										
1 STEM - Εκπαιδευτική Ρομποτική	X	X			X	X		X	X	
2. Επιχειρηματικότητα - Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με επαγγέλματα			X	X			X			X-ΣΕΠ

«Πλατφόρμα 21+»

Ειδικά διαμορφωμένη πλατφόρμα του ΙΕΠ, που περιλαμβάνει:

- προτάσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων ανά Θεματική Ενότητα και βαθμίδα
 - εκπαιδευτικό υλικό, έντυπο και οπτικοακουστικό
 - οδηγούς εκπαιδευτικού
 - φύλλα εργασίας
 - προτεινόμενες δραστηριότητες για τη βιωματική προσέγγιση των θεμάτων
 - φύλλα αξιολόγησης και αυτο-αξιολόγησης
 - επιμορφωτικό υλικό (θεωρία)
 - καλές πρακτικές
- Για μαθητές/-τριες με **ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες**, αναπηρία, γλωσσικές ή πολιτισμικές διαφορές, προβλέπονται **κατάλληλες προσαρμογές** στο εκπαιδευτικό υλικό και τις προτεινόμενες δράσεις σε κάποια εργαστήρια:
- ❖ οδηγίες για τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας
 - ❖ υλικό σε πολύγλωσση μορφή
 - ❖ κατάλληλα προσαρμοσμένες δράσεις
- Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν δραστηριότητες **από διαφορετικά εκπαιδευτικά υλικά** για την ίδια υποθεματική. Επίσης, μπορούν να **εμπλουτίσουν** τη δράση με δικές τους δραστηριότητες.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ 21+

Αρχική

Ανακοινώσεις

Ηλεκτρονικές Απήσεις

Εκπαιδευτικό Υλικό

Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Σημαντικοί σύνδεσμοι

Πρόσκληση

Helpdesk

Επιμορφωτικό Πρόγραμμα «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες μέσω εργαστηρίων» (MIS 50920)

Βιβλιοθήκες Προγραμμάτων Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

Ζω καλύτερα – Ευ Ζην

Φροντίζω το Περιβάλλον

Υλοποίηση – ολοκλήρωση θεματικών ενοτήτων

Κατά την έναρξη των θεματικών ενοτήτων:

- ❖ Εξασφαλίζονται τα υλικά που θα απαιτηθούν στα εργαστήρια.
- ❖ Υλοποιούνται οι προγραμματισμένες δραστηριότητες κάθε εργαστηρίου και τυχόν συνεργασίες με φορείς.
- ❖ Διεξάγονται προαιρετικά ενδοσχολικές δράσεις και επιμορφώσεις.

Με το πέρας κάθε θεματικής ενότητας:

- ❖ Αλληλοενημέρωση, αναστοχασμός για την αποτίμηση, αναπροσαρμογές του σχεδιασμού των επόμενων ενοτήτων.
- ❖ Επικαιροποίηση του Σχεδίου Δράσης του σχολείου από την ομάδα συντονισμού/ υποστήριξης των ΕΔ.

Μετά την ολοκλήρωσή τους:

- ❖ Ενημέρωση του Συλλόγου διδασκόντων - συνολικός αναστοχασμός.
- ❖ Αναθεώρηση (αν χρειάζεται) και τελική μορφή του Σχεδίου Δράσης του σχολείου: αξιολόγηση και προτάσεις βελτίωσης (**δυναμικό έγγραφο**).
- ❖ Υλοποίηση εκδηλώσεων, παρουσιάσεις, διάχυση αποτελεσμάτων στη σχολική ή στην τοπική κοινότητα.

Ημερολόγιο εκπαιδευτικού

Προτείνεται καταγραφή της υλοποίησης των Εργαστηρίων σε **ημερολόγιο** (προαιρετικά) με σημειώσεις για κάθε δραστηριότητα.

Μπορεί ο/η εκπαιδευτικός να κρατά σημειώσεις ενδεικτικά:

- ❖ για την **πορεία** των **εργαστηρίων**,
- ❖ για το **ενδιαφέρον**, τη **συμμετοχή** των **μαθητών/τριών**,
- ❖ για την **καταλληλότητα** των **δραστηριοτήτων**
- ❖ για την **επάρκεια** του **χρόνου**,
- ❖ για το **βαθμό κατάκτησης** των **δεξιοτήτων**.

Το **ημερολόγιο** θα βοηθήσει για τον **αναστοχασμό** και την **αξιολόγηση** στο τέλος κάθε Προγράμματος, καθώς και στο τέλος των 4 θεματικών ενοτήτων.

Ειδικός φάκελος επιτευγμάτων (portfolio) τμήματος/τάξης

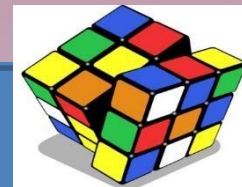
Προβλέπεται η δημιουργία ειδικού φακέλου επιτευγμάτων (portfolio) τμήματος/τάξης, στον οποίο θα υπάρχουν κατ' ελάχιστο τα **Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων** που θα εφαρμόζονται στο ίδιο τμήμα ή τάξη καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησης των μαθητών/τριών στην υποχρεωτική εκπαίδευση από το Νηπιαγωγείο έως την Γ' Γυμνασίου.

Ο ατομικός φάκελος (portfolio) μαθήτριας/μαθητή

- ✓ (α) παραδίδεται στους μαθητές/τριες ως προσωπικό τους αρχείο,
- ✓ (β) αποτελεί υλικό ενημέρωσης και συμβουλευτικής προς τους γονείς/κηδεμόνες στο πλαίσιο προγραμματισμένων συναντήσεων για την ενημέρωσή τους,
- ✓ (γ) είναι **διαγνωστικό μέσο** ως ένα συμπεριληπτικό εργαλείο αποτύπωσης των **επιτεύξεων** και των **εμποδίων** επίτευξης, καθώς και του μαθησιακού προφίλ κάθε μαθητή/τριας,
- ✓ (δ) μπορεί να περιλαμβάνει **εναλλακτικές προσεγγίσεις** αξιολόγησης, όπως είναι η **αυτοαξιολόγηση** και η **ετεροαξιολόγηση** στην ομάδα, και πεδία συγκρότησης του σχολικού βιογραφικού των μαθητών/τριών.

Τι προσφέρει το portfolio;

- Αναδεικνύει στο χρόνο:
 - τις προσπάθειες, τα επιτεύγματα και την πρόοδο του μαθητή.
- Ενισχύει τη **μαθητική αυτενέργεια/ λήψη αποφάσεων** με
 - την επιλογή των περιεχομένων,
 - την διατύπωση αξιολογήσεων σχετικά με όψεις της μαθησιακής διαδικασίας.
- Προσφέρει ευκαιρίες στον/στην μαθητή/τρια να **αναστοχαστεί** πάνω στην αναπτυξιακή του πορεία (δυνατά σημεία, σημεία προς βελτίωση).
- Αναδιοργανώνει τη **σχέση εκπαιδευτικού – μαθητή**, γιατί τους βοηθά να εμπλακούν σε αναστοχαστικό διάλογο.
- Παρέχει στον εκπαιδευτικό **ανατροφοδότηση** για την επιτυχία της διδασκαλίας του και τον βοηθά να βελτιώνει τις διδακτικές του προσεγγίσεις και τον τρόπο εφαρμογής των Προγραμμάτων Καλλιέργειας Δεξιοτήτων.

Αξιολόγηση (1/2)

ΦΕΚ Β' 4676/11.10.2021

Περιγραφική αξιολόγηση

Σχετίζεται με τη **διαμόρφωση διδακτικών προσεγγίσεων** που δίνουν τη δυνατότητα να διαφανεί

- **ο τρόπος με τον οποίο μαθαίνει** ο/η μαθητής/τρια και οι διαδικασίες που δρομολογεί στην προσπάθειά του/της να μάθει,
- **το τι τελικά μαθαίνει**, οι γνώσεις και δεξιότητες που αναπτύσσει μέσα από αυτή τη διαδικασία, δηλαδή **η βελτίωση που παρουσιάζει.**

Βασική παραδοχή: Κάθε μαθητής/τρια ακολουθεί διαφορετική μαθησιακή πορεία ανάλογα με:

- **τις εμπειρίες του,**
 - **τα ενδιαφέροντά του**
 - **τον τρόπο ή τον ρυθμό με τον οποίο μαθαίνει**
- Οι αξιολογήσεις διεξάγονται ανά τετράμηνο και ανά θεματική ενότητα

Αξιολόγηση 2/2

Διπλός στόχος:

- ✓ αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων των Θ.Ε.
- ✓ και της ανάπτυξης δεξιοτήτων:

I) Ως προς την επίτευξη των στόχων των Θεματικών Ενοτήτων:

Εργαλεία αξιολόγησης:

α) φύλλα αξιολόγησης του προγράμματος

β) περιγραφική έκθεση συμπερασμάτων σχετικά με δραστηριότητες, διαδικασίες κ.λπ.

II) Ως προς την επίτευξη των στόχων των κύκλων Δεξιοτήτων:

Φύλλα προόδου μαθητή/τριας τετράβαθμης κλίμακας:

- **αρχόμενη, αναπτυσσόμενη, ικανοποιητική, εξαιρετική**
και για τους τέσσερις κύκλους δεξιοτήτων.

Τα φύλλα προόδου των μαθητών παραδίδονται στον **φάκελο μαθητή (portfolio)**.
Ενημερώνονται στη λήξη κάθε θεματικής ενότητας για κάθε μαθητή,
χωρίς να προσμετρώνται στον γενικό μέσο όρο.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Θ.Ε.: «Ενδιαφέρονται & Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση & Ευθύνη»

Υποθεματικές:

- **Ανθρώπινα δικαιώματα (Α΄ Γυμνασίου)**
- **Εθελοντισμός, διαμεσολάβηση (Β΄ Γυμνασίου)**
- **Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα /ΣΕΠ (Γ΄ Γυμνασίου)**
 - ✓ κοινωνική και πολιτική συνείδηση
 - ✓ κοινωνική ευθύνη
 - ✓ συμμετοχικότητα
 - ✓ ευαισθητοποίηση
 - ✓ δημοκρατική συμπεριφορά
- ❖ **Μαθητές/τριες: ενεργοί πολίτες του 21^{ου} αιώνα**

«Δεξιότητες 21ου αιώνα» (4cs)

❖ A1. Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα (4cs)

Κριτική σκέψη (Critical thinking),
Επικοινωνία (Communication),
Συνεργασία (Collaboration),
Δημιουργικότητα (Creativity)

Θ.Ε.: «Ενδιαφέρομαι & Ενεργώ –
Κοινωνική Συναίσθηση & Ευθύνη»

Θεματικές

ισότητα, αλληλεγγύη,
αντιμετώπιση
φυλετικών ή έμφυλων
διακρίσεων,
στερεότυπα, ευάλωτες
κοινωνικές ομάδες κ.ά.

❖ A2. Ψηφιακή μάθηση 21ου αιώνα (4cs σε ψηφιακό περιβάλλον) (Ψηφιακή κριτική σκέψη, Ψηφιακή επικοινωνία, Ψηφιακή συνεργασία, Ψηφιακή δημιουργικότητα, Συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας και συνεργασίας)

❖ A3. Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας

Μεθοδολογικές προσεγγίσεις

- ✓ διερευνητική - ανακαλυπτική μάθηση
- ✓ **μαθητοκεντρικές** διδακτικές προσεγγίσεις
- ✓ **ομαδοσυνεργατική** μέθοδος
- ✓ βιωματική μάθηση
- ✓ **ποικιλία** διδακτικών μεθόδων & τεχνικών:

Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

❖ Ρόλος μαθητών/-τριών

Ενεργητικός

Μαθητοκεντρική διδασκαλία

❖ Ρόλος εκπαιδευτικού

Συντονιστικός, «διευκολυντικός»,

υποστηρικτικός, εμπψυχωτικός

Γνωστική «σκαλωσιά» (Vygotsky)

- ιδεοθύελλα
- παιχνίδια ρόλων, θεατρικό παιχνίδι
- επίλυση προβλήματος
- εννοιολογική χαρτογράφηση
- βιογραφικές αφηγήσεις ή «αφηγήσεις ζωής»
- αντιπαράθεση επιχειρημάτων (debate)
- «έξι καπέλα σκέψης του De Bono»
- μετασχηματίζουσα μάθηση
- μοτίβα έντεχνου συλλογισμού (artful thinking)

Ταυτότητα παραδείγματος

Θεματική
Ενότητα:
Θεματική
Κατηγορία:
Υπο-θεματική:

«Ενδιαφέρομαι & Ενεργώ – Κοινωνική
Συναίσθηση & Ευθύνη»
«Εθελοντισμός - Διαμεσολάβηση»
«Μετανάστευση – Προσφυγιά»

Τάξη:

Β΄ Γυμνασίου

Τίτλος
εργαστηρίου:

«Εμείς και οι... “άλλοι”»

Μεθοδολογία /
τεχνικές

α) Αντιπαράθεση μέσω επιχειρημάτων (debate)
β) «Έξι καπέλα σκέψης» του De Bono

A. Αντιπαράθεση μέσω επιχειρημάτων (debate)

Συνολική διάρκεια: μία (1) διδακτική ώρα στην τάξη, σε συνδυασμό με ασύγχρονη προσέγγιση αυτόνομης μάθησης (1) μιας ώρας.

Για εξοικονόμηση χρόνου:

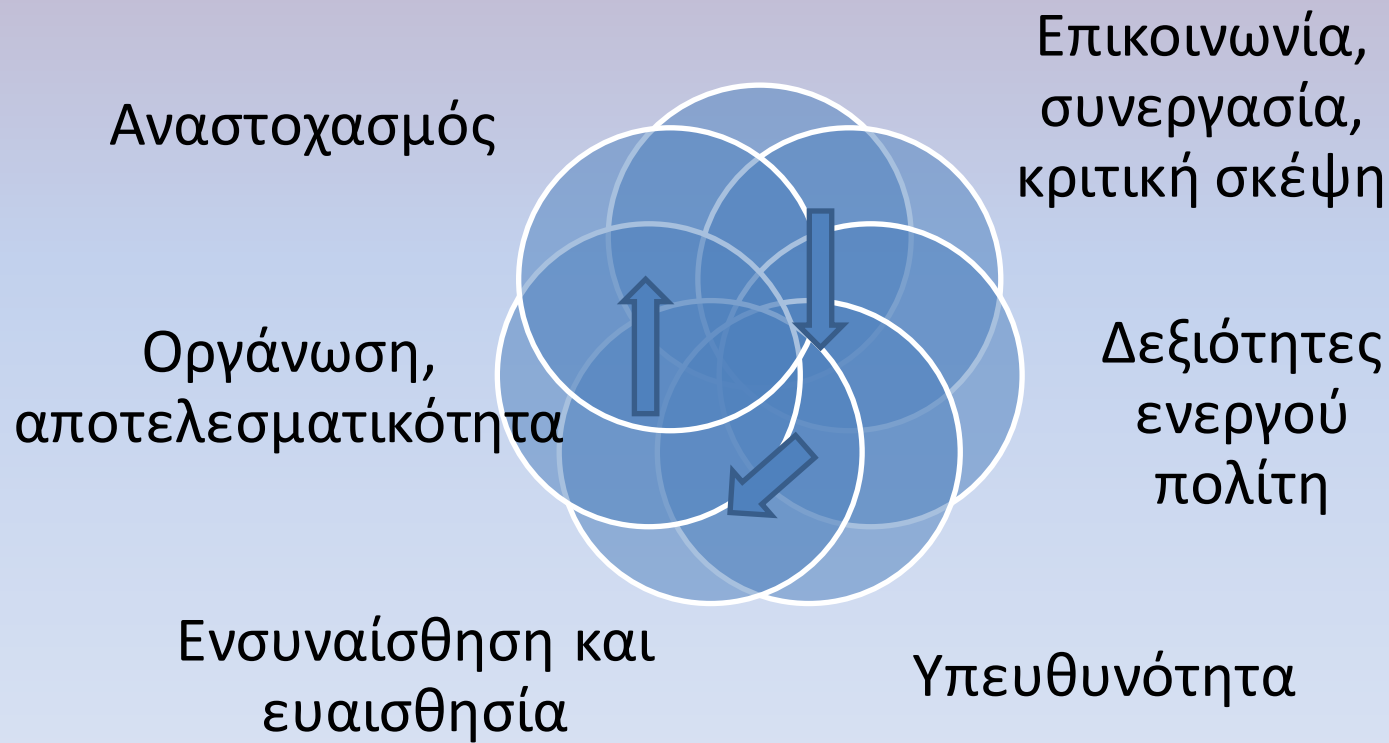
- προετοιμασία του ερωτήματος του debate στο σπίτι (ανεστραμμένη τάξη)
- σύνδεση υπερ-επιστημονικά και διαθεματικά με άλλα διδακτικά αντικείμενα ή με **Πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων**

Στόχοι / προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- Να **γνωρίσουν** καλύτερα πλευρές, οπτικές, παραμέτρους του φαινομένου.
- Να **ευαισθητοποιηθούν** στο θέμα της μετανάστευσης – προσφυγιάς.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η «φωνή» τους μπορεί να συμβάλει στην ενδυνάμωση της **ενσυναίσθησης** και της ανεκτικότητας έναντι των μεταναστών και προσφύγων.
- Να βελτιώσουν τις **δεξιότητές τους στην επικοινωνία**, όσον αφορά την έκφραση των απόψεών τους και τη συμμετοχή τους σε συζητήσεις «αντιπαράθεσης».
- Να βελτιώσουν τις **δεξιότητες ακρόασης**.
- Να αποκτήσουν **γνώση της μεθόδου του debate**.
- Να **αναστοχαστούν** σχετικά με την προσωπική τους στάση στο θέμα.

Αναπτυσσόμενες δεξιότητες

Α΄ Φάση

- 1^ο μέρος (5΄) *Ιδεοθυέλλα* (brainstorming)

Α΄ Φάση

- 1^ο μέρος (5΄) *Ιδεοθυέλλα* (brainstorming)

Α΄ Φάση

Εναλλακτικά:

- **1^ο μέρος** σύντομο αρχικό «παιχνίδι συνεργασίας»
 - ❖ Εκπαιδευτικά Προγράμματα διαφόρων φορέων (βλ. [Πλατφόρμα 21+ του ΙΕΠ](#) π.χ. «[Κι αν ήσουν εσύ;](#)», «[Μετανάστευση \(Forced Silence\)](#)», «[Raising Equality And Cultural Tolerance - REACT](#)», «[Νοιάζομαι και Δρω](#)», «[Inclusive Schools](#)» κ.ά.)
- **2^ο μέρος (7-10΄)** Συζήτηση – Παρουσίαση στοιχείων – Διευκρίνιση όρων

B' φάση: Διεξαγωγή του debate.

1^ο μέρος: Προετοιμασία επιχειρημάτων (10')

- ✓ Δύο εξαμελείς ομάδες, μία **υπέρ** και μία **κατά**.
Ανάθεση ρόλων: συντονιστής, γραμματέας, εκπρόσωποι.
- ✓ «Ομάδα παρατηρητών»

Θέμα debate:

«Πόσο ωφέλιμο ή επικίνδυνο και επιζήμιο είναι το μεταναστευτικό ζήτημα στην τοπική κοινωνία;»

**2^ο μέρος:
Διεξαγωγή
debate
(15')**

- Ανάπτυξη επιχειρηματολογίας
- 3 βασικά μέρη: άνοιγμα συζήτησης – κυρίως μέρος – κλείσιμο
- Καταγραφή με λέξεις – κλειδιά στον πίνακα ή σε μεγάλο χαρτί
- Επίβλεψη τήρησης των χρόνων
- Εκπαιδευτικός: αρωγός στη διάρκεια της διαδικασίας

1922

2021

Θέμα debate:

«Η προσφυγιά των ανθρώπων που έρχονται σήμερα στον τόπο μας έχει ομοιότητες με αυτή των Μικρασιατών προσφύγων ή όχι;»

Κριτήρια:

- 1)
- 2)
- 3)

Τότε

- 1)....
- 2)....
- 3)....

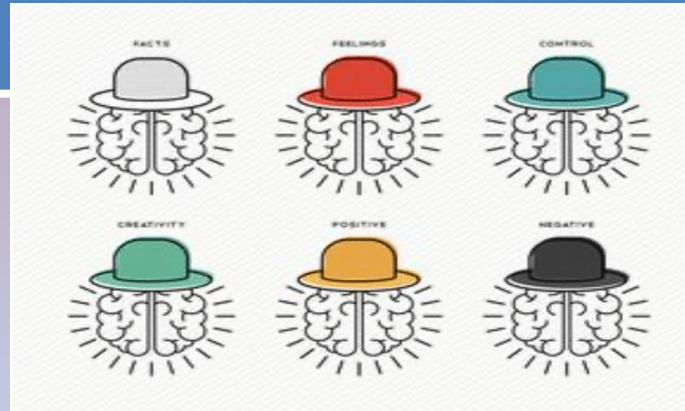
Τώρα

-
....
....

Εξέλιξη του Προγράμματος

- ❑ **Επόμενα εργαστήρια:** αναζήτηση στοιχείων για τη δράση εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων που έδρασαν στον ελλαδικό χώρο την περίοδο της Μικρασιατικής καταστροφής - αντίστοιχων φορέων εθελοντισμού που δρουν σήμερα.
- ❑ **Ενδεικτικές δράσεις:**
 - ✓ συγκέντρωση τροφίμων ή γραφικής ύλης για παιδιά μεταναστών
 - ✓ οργάνωση εκδήλωσης στο σχολείο κ.λπ.
- ❖ Αναφορά δράσεων στο **Σχέδιο Δράσης της Σχολικής Μονάδας.**

Β. «Έξι καπέλα σκέψης» του De Bono

Τεχνική «παράλληλης σκέψης»

- ❖ απόκτηση σφαιρικής άποψης
- ❖ προσέγγιση διαφορετικών οπτικών.

Απαραίτητα υλικά: κάρτες με τα **χρωματιστά καπέλα**,

με μια σύντομη περιγραφή του **συμβολισμού** στην πίσω πλευρά.

- ✓ **Σχηματισμός ομάδων** βάσει χρώματος (τυχαία επιλογή των μαθητών)
 - ✓ **Προετοιμασία** επιχειρημάτων (10')

- Άσπρο: γεγονότα, δεδομένα
- Μαύρο: κίνδυνοι, ρίσκα, προφυλάξεις
- Κόκκινο: συναισθήματα, ένστικτο
- Κίτρινο: θετικές απόψεις, αισιοδοξία
- Πράσινο: δημιουργικότητα
- Μπλε: οργάνωση, λογική

Η «συνθήκη»:

- «Μια ομάδα των **νεοφερμένων μεταναστών** επιθυμεί να μετεγκατασταθεί και να ζήσει σε μια νέα χώρα της επιλογής της.
- Τα **μέλη της τοπικής κοινότητας** δεν θέλουν μετανάστες, γιατί φοβούνται τις κοινωνικές αλλαγές, την αυξημένη εγκληματικότητα και την έλλειψη σεβασμού για το δικό τους πολιτισμό. Οι συγκεκριμένοι φόβοι / κατηγορίες προς τους μετανάστες δεν βασίζονται σε γεγονότα αλλά μόνο σε προκαταλήψεις και φόβο.
- Οι **αρχές της χώρας** επιθυμούν να επιτρέψουν την ειρηνική συνύπαρξη και προτείνουν στους νεοφερμένους να προσπαθήσουν να πείσουν τους ντόπιους και να αλλάξουν τη νοοτροπία τους».

3 ομάδες με τα
λευκά, κίτρινα και
πράσινα καπέλα
αντίστοιχα
αντιπροσωπεύουν
τους
νεοεισερχόμενους
μετανάστες.

2 ομάδες με τα
κόκκινα και μαύρα
καπέλα αντίστοιχα
αντιπροσωπεύουν
τους εκπροσώπους
της τοπικής
κοινότητας.

1 ομάδα με το μπλε
καπέλο
αντιπροσωπεύει τον
εκπρόσωπο των
αρχών της χώρας και
έχει ρόλο
παρατηρητή.

Οδηγίες:

➤ **Η ομάδα τοπικών κατοίκων:**

Μαύρα καπέλα: παρουσίαση αρνητικών πτυχών εγκατάστασης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία

Κόκκινα καπέλα: παρουσίαση των αρνητικών συναισθημάτων

➤ **Η ομάδα των νεοφερμένων:**

Άσπρα, κίτρινα, πράσινα καπέλα: παρουσίαση 3 επιχειρημάτων - προτάσεων αντίστοιχα για ένταξη στην τοπική κοινότητα, ώστε να δείξουν τον πολιτισμό τους με θετικό τρόπο, να κατευνάσουν τις ανησυχίες της τοπικής κοινότητας και να πείσουν για την παραμονή τους.

Η ομάδα των αρχών της χώρας:

➤ **Μπλε καπέλα:** Παρακολούθηση συζήτησης. Συνοπτική καταγραφή επιχειρημάτων. Ανακεφαλαίωση - Αξιολόγηση - Επιλογή καλύτερης πρότασης / δυνατότερου επιχειρήματος.

Συζήτηση

Αξιολόγηση

- **Στη διάρκεια της διαδικασίας**

- **α)** Συμπλήρωση «κλείδας παρατήρησης» από τον εκπαιδευτικό.
- **β)** Συμπλήρωση φύλλου παρατήρησης από την ομάδα των παρατηρητών.

- **Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας (5')**

- **γ)** Συμπλήρωση φύλλου αυτοαξιολόγησης των μαθητών/-τριών.
- **δ)** Συμπλήρωση φύλλου ετεροαξιολόγησης από την ομάδα των παρατηρητών.
- **Συζήτηση**
- **Ατομικός φάκελος (portfolio)** των μαθητών/-τριών.
- **Τήρηση ημερολογίου** από εκπαιδευτικό και μαθητές/-τριες.

Ενδεικτικό Φύλλο Αυτο-αξιολόγησης

Debate στο θέμα της μετανάστευσης ΚΡΙΤΗΡΙΑ	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Δεξιότητες
Κατάλαβα ποια είναι η διαφορά μεταξύ πρόσφυγα και μετανάστη.					Γνωστικές
Μπορώ να εξηγήσω σε συμμαθητές και φίλους σε τι διαφέρει ένας πρόσφυγας από έναν μετανάστη.					Κριτική Σκέψη/ Επικοινωνία
Μπορώ να καταλάβω τις δυσκολίες της ζωής ενός μετανάστη.					Ενσυναίσθηση
Μπορώ να εξηγήσω σε τρίτους γιατί δεν πρέπει να φερόμαστε ρατσιστικά σε μια οικογένεια μεταναστών.					Κριτική Σκέψη/ Επικοινωνία
Συμφωνώ με τα ίσα δικαιώματα στην εκπαίδευση των παιδιών μεταναστών που διαβιούν στη χώρα μας.					Στάση
Μπορώ να εντοπίσω ομοιότητες και διαφορές στις συνθήκες ζωής και τον τρόπο αντιμετώπισης των προσφύγων στο παρελθόν και σήμερα.					Κριτική σκέψη Δημιουργικότητα
Μπορώ να αναπτύξω με πληρότητα τα επιχειρήματά μου και να παρουσιάσω πρωτότυπες, καινοτόμες ιδέες					Κριτική σκέψη Δημιουργικότητα
Έχω καλές σχέσεις και μπορώ να συνεργαστώ με τους συμμαθητές μου στην ομάδα.					Συνεργασία
Συμβάλλω στην ομαδική εργασία στο βαθμό που μου αναλογεί ή και περισσότερο.					Συνεργασία
Ενθαρρύνω συχνά την υπόλοιπη ομάδα να ολοκληρώσουμε το έργο που αναλάβαμε.					Συνεργασία

Ενδεικτικό Φύλλο Ετερο-αξιολόγησης

Debate στο θέμα της μετανάστευσης ΚΡΙΤΗΡΙΑ	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Δεξιότητες
Ο/Η ... καταλαβαίνει ποια είναι η διαφορά μεταξύ πρόσφυγα και μετανάστη.					Γνωστικές
Ο/Η ... μπορεί να εξηγήσει σε συμμαθητές και φίλους σε τι διαφέρει ένας πρόσφυγας από έναν μετανάστη.					Κριτική Σκέψη/ Επικοινωνία
Ο/Η ... μπορεί να καταλάβει τις δυσκολίες της ζωής ενός μετανάστη.					Ενσυναίσθηση
Ο/Η ... μπορεί να εξηγήσει σε τρίτους γιατί δεν πρέπει να φερόμαστε ρατσιστικά σε μια οικογένεια μεταναστών.					Κριτική Σκέψη/ Επικοινωνία
Ο/Η ... συμφωνεί με τα ίσα δικαιώματα στην εκπαίδευση των παιδιών μεταναστών που διαβιώνουν στη χώρα μας.					Στάση
Ο/Η ... μπορεί να εντοπίσει ομοιότητες και διαφορές στις συνθήκες ζωής και τον τρόπο αντιμετώπισης των προσφύγων στο παρελθόν και σήμερα.					Κριτική σκέψη Δημιουργικότητα
Ο/Η ... μπορεί να αναπτύξει με πληρότητα τα επιχειρήματά του και να παρουσιάσει πρωτότυπες, καινοτόμες ιδέες.					Κριτική σκέψη Δημιουργικότητα
Ο/Η ... έχει καλές σχέσεις και μπορεί να συνεργαστεί με τους συμμαθητές του στην ομάδα.					Συνεργασία
Ο/Η ... συμβάλλει στην ομαδική εργασία στο βαθμό που του αναλογεί ή και περισσότερο.					Συνεργασία
Ο/Η ... ενθαρρύνει συχνά την υπόλοιπη ομάδα να ολοκληρώσει το έργο που ανέλαβε.					Συνεργασία

Ενδεικτικό Φύλλο Παρατήρησης της διαδικασίας του debate από την «ομάδα παρατηρητών»

	A' Ομάδα	B' Ομάδα
Ποια επιχειρήματα χρησιμοποιήθηκαν;	1).. 2)...	1).... 2)...
Ποια επιχειρήματα ήταν πειστικά;	1).. 2)...	1).. 2)...
Πώς επικοινωνήσαν οι ομιλητές (γλώσσα σώματος, τόνος - διακύμανση φωνής);		
Πώς προσπάθησαν οι διαφορετικοί ομιλητές να μεταδώσουν το μήνυμά τους;		
Κατάφεραν να πείσουν το ακροατήριο;		
Επιτράπηκε σε κάθε ομιλητή να επιχειρηματολογήσει ή υπήρχαν διακοπές;		
Μπόρεσαν να ολοκληρώσουν την επιχειρηματολογία στον προβλεπόμενο χρόνο;		
Ποια παραδείγματα παρουσιάστηκαν;		

Ευχαριστούμε πολύ!